

החמאס לא משנה את דרכיו

הצהרותיהם של ראשי התנועה הן לא יותר ממניפולציה צינית שמזכירה את ערפאת. הוא נהג לומר שלמען העם הפלסטיני מותר לשקר
משה אלעד

יש התוהים מה קרה לתנועת החמאס, תנועה המתאפיינת במיליטנטיות קיצונית במשך כשני עשורים, כשתוך שלושה ימים "ויתרה" על שניים מעקרונות היסוד המקודשים שלה.

את התפיסה האידיאולוגית האיסלאמית - פונדמנטליסטית אודות מדינת הלכה איסלאמית, מוכנה התנועה לפתע להחליף ב"הסכם פוליטי" להכרה במדינה פלסטינית בגבולות 67" ואת המאבק להכחדת ישראל היא מוכנה להחליף מיידית "בהסכם רגיעה" (תהדייה) ואולי אף "בהודנה בת 10 שנים".

לחצו כאן
להגדיל הטקסט

שתי סיבות עיקריות לשינוי, ושתיהן, מה מפתיע, אינן קשורות בשינויים אידיאולוגיים כלשהם. החמאס הנצור, המותקף, המוכה, חווה בימים האחרונים קורטוב של נחת: ג'ימי קרט [ביקר](#) את חאלד משעל בדמשק והצהיר על הכרתו בחמאס כשלטון לגיטימי בפלסטין. גם מצרים, החוששת מהתפרצות זעם בגבולה עם הרצועה, מיהרה להחניף לארגון הטרור הזה, בהודעה דרמטית על "הסכם רגיעה" של שני צדדים שווים, ישראל מחד והחמאס מאידך.

מה שדרבן את החמאס למהר ולאשר שהסכם הרגיעה קרוב מתמיד היא העובדה שלא רק שנציגה הרשמי של ישראל, עמוס גלעד, היה בסוד העניינים, אלא שלטענתם הוא אף אישר שישראל הסכימה שההסכם יהיה "הדדי, דו צדדי, וכולל".

"כולל?" החמאס מבין זאת כהסרת המצור מעל הרצועה, פתיחת המעברים לכל דכפין והפסקת הסיכולים הממוקדים. האם הוא כולל גם את הפסקת ירי הקסאם של ארגוני הבת של החמאס? לא בטוח.

ראשי הפתח ברמאללה, ששרדו את "אסון עזה" ביוני אשתקד, מתקשים להבין את מדיניות המסר הכפול של ישראל. "אולמרט מתדיין עם אבו מאזן, לבני מסכמת נושאי ליבה עם אבו עלא ועמוס גלעד מאשר הסכמים על תהדייה עם הניה וא-זהאר"? שואלים הם כלא מאמינים. אלה, שבתקשורת הפלסטינית מזדהים עם "אחיהם הסובלים ברצועה" מייחלים לרגע שישראל תשתלט עליה ותזמין את אבו מאזן ופמלייתו לחדש השליטה. האם לאבו מאזן תהיה עתה סיבה טובה לפרוש מהשיחות עם ישראל?

מתברר שלא רק מצוקת תושבי עזה הולכת ומחריפה, אלא גם מצוקת ראשי החמאס ברצועה. המצור הכלכלי אמנם נותן את אותותיו, הציבור קצר רוח ומשדר חוסר שביעות רצון משליטיו אבל דווקא ראשי החמאס הם אלו הזקוקים לרגיעה יותר מכל.

בהופיעו בחודש שעבר בפני מאות בוגרים באוניברסיטה האיסלאמית בעזה, נשאל מנהיג החמאס אסמעיל הניה "האם אתם זקוקים לרגיעה עם ישראל כדי להגן עלינו או על ראשיכם?". "פרצי הצחוק ומבטי המבוכה בקהל באו במקום התשובה האמיתית.

כן, הניה, ציאם, א-זהאר וחבריהם זקוקים לרגיעה כדי להינצל מחיסול וכדי להפסיק לחזות מדי יום, שעה אחר שעה, ביקיריהם הנפלים כשאהידיים. ראשי החמאס מחפשים כבר זמן רב את דרך הקיצור להגן על חייהם ולהפסיק את התקפות צה"ל ברצועה אבל בתנאי שהדרך תישא שם קוד אחר. "נמאס להם ללכת שפופים בתעלות ולהביט כל העת השמימה" הסביר לאחרונה אחד ממתנגדיהם ברצועה, "אז הם קראו לפתרון "בדק בית לאומי".

גם בהצהרתו של חאלד משעל אודות "הכרה בגבולות 67" אך לא במדינת ישראל" ועל "הודנה בת 10 שנים" יש לא יותר ממניפולציה צינית שמזכירה דווקא את יאסר ערפאת במיטבו. ערפאת, יש להזכיר, טען "שלמען העם הפלסטיני מותר לשקר" ועשה זאת לא אחת במצח נחושה ובבוטות מדהימה. כאשר למשל, שבוע אחרי חתימת הסכם השלום נתפס מכריז בסתר על ג'יהאד נגד ישראל טען בתמימות שיש גם "ג'יהאד של שלום"! משעל מבקש לעלות על ערפאת.

הצהרותיו האחרונות אינן סימן לבשלות או לפרגמטיות ובוודאי לא של שינוי עמדות. לפנינו פאר המניפולציה הנטועה עמוק במסורת האיסלאמית, המתירה ללוחמי ג'יהאד בתנאים מסוימים להכריז על הפסקת לחימה, מעין שביתת נשק במלחמה נגד ה"כופרים" בדת האיסלאם. זאת כאשר המלחמה משתבשת או כשהערכת מצב מתברר שלאויב יש יותר כוח או יכולת מהם, ואם תימשך המלחמה האויב יגבר. מטרת ההודנה, נציין, היא להתארגן מחדש להמשך המאבק, ולחזק את יכולת הלוחמים. כי זאת לדעת: כשהחמאס תיטוש את אידיאולוגיית מדינת ההלכה

האסלאמית לטובת הסכם פוליטי חילוני ששותפה לו מדינת היהודים היא כבר לא תהיה החמאס ההיא.

מי שבימים האחרונים פערו פיהם או הרימו גבותיהם בתמיהה לגבי המתרחש בחמאס, כדאי שיתעשתו במהירות. שינוי משמעותי בתנועה לא יהיה, תהיה אולי רק זקיפת ראש: משעל זקף ראשו ראשון בעקבות ביקור קרטיר בדמשק והניה וחבריו אולי יזכו לזקוף ראשם בזכות עוד הודנה מזוייפת.

אל"מ (מיל) משה אלעד שירת בתפקידים בכירים בשטחים וכיום חוקר במוסד שמואל נאמן בטכניון ומרצה במכללה האקדמית הגליל המערבי